

# C

**cache** Selaimen muisti, jonne tallennetaan haettuja verkkodokumentteja uudelleen käyttöä varten.

**CAD** (*computer aided design*) Tietokoneavusteinen (graafinen) suunnittelu.

**CAIR** (*computer assisted investigative reporting*) ks. kairaus

**caller** Kommentoija suorassa urheilulähetyksessä.

**call-in** Puhelinsoitto suoraan radiolähetykseen tai television talkshowhon.

**cameo** Ohjaajan lyhyt, usein yllättävä esiintyminen omassa elokuvassaan.

**camera cue** ks. merkkivalo

**camp** Liiottelun kautta koomiseksi muuttuva elokuva tai muu esitys, joka johtuu sisällön ja muodon tahalliseen tai tahattomaan ristiriidasta. Tietoisen asiaan liittyvästä ironiasta yleisesti roskana pidettyihin elokuviin tai sarjaohjelmiin suhtaudutaan kultinomaisesti.

**candid camera** ks. piilokamera

**canned** 1) Televisio-ohjelmaan jälkikäteen lisätty nauruosuus. 2) Valmiille standardisoidulle pohjalle rakennettu verkkosivu tai –sivusto.

**canning** ks. purkitus

**caption** 1) Alaotsikko. 2) Kuvateksti, kuvaan liitetty muutaman sanan selite. 3) Lyhyt tekstinpätkä tv-ruudussa, kuten esimerkiksi haastateltavan nimi.

**CAR** 1) (*computer assisted reporting*) Tietokoneavusteinen journalismi, jossa hyödynnetään erilaisia tietojen hankintaan, käsittelyyn ja hallintaan tehtyjä tietokoneohjelmistoja. Tällaisia ovat esimerkiksi tietoliikenne-, tiedonhaku-, taulukkolaskenta-, tietokanta- ja tekstinkäsittelyohjelmat kun niitä käytetään tekstuaalisen aineiston analyysiin. Termi ei sisällä sähköistä julkaisemista. 2) (*computer aided radio*) Tietokoneavusteinen radio-aseman tuotantotekniikka, jossa äänenkäsittely, materiaalin siirto lähetykseen ja lähettäminen tapahtuvat äänitiedostoina keskenään verkotetuilla tietokoneilla.

**cartoon** ks. pilakuva

**case** Journalistinen jutturakenne, jossa jokin yleinen ilmiö havainnollistetaan tietyn henkilön ja hänen kokemustensa kautta.

**casual** Pätkätöitä yksittäisille medioille tekevä journalisti.

**catharsis-hypoteesi** ks. katharsis

**cc** Sähköpostiviestin kopio toiselle vastaanottajalle.

**cd-levy** (*compact disc*) Optisesti luettava levy, johon on tallennetaan dataa digitaalisessa muodossa.

**cd-r** (*compact disc recordable*) 1) Kirjoittava cd-asema. 2) Tallentava cd-levy.

**cd-rom** ks. cd-levy

**cd-rw** (*compact disc rewritable*) Cd-levy, jolle voidaan tallentaa ja poistaa tietoa sekä tallentaa uutta tietoa tilalle.

**centerfold** Vähäpukeinen tyttö aikakauslehden (auki taitettavalla) keskiaukeamalla.

**CGO** (*can go over*) ks. hyllyjuttu

**channel share** Tiettyä radio- tai tv-kanavaa seuraavan yleisön osuus kaikista radion tai tv:n yleisöstä.

**chat** Internetissä toimiva reaaliaikainen keskustelukanava, jossa useampi henkilö voi omalta pääteeltään lähettää viestejä niin, että ne ovat saman tien muiden keskusteluun liittyneiden nähtävillä samassa ikkunassa.

**checker boarding** Lähetysstrategia, jossa tv-sarjan yksittäiset jaksot lähetetään samaan aikaan eri viikonpäivinä.

**cherry picking** Kutsumanimitys tv-kanavien ostokäytännölle, jossa tarjolla olevia ohjelmia hankitaan usealta tuottajalta kiinnostavimman kokonaisuuden rakentamiseksi.

**chick flick** Erityisesti naisyleisöön vetoava elokuva.

**chilling effect** ks. hyytymisefekti

**chroma key** ks. avainnus

**churnalism** Eräänlainen "kirnujournalismi", jossa toimittaja pelkästään hienokseltaan muokkaa lehdistötiedotetta omaksi jutukseksi.

**cicero** ks. keili

**cinema vérité** ks. totuuselokuva

**cinerama** Erikoisleveään valkokankaaseen pohjautuva elokuvan esitystekniikka, jossa käytetään useampia (useimmiten kolmea) keskenään tahdistettua projektorista.

**circle out** ks. vaippi

**circle wipe** ks. vaippi

**citizen journalism** "Kadunmiehen" ottamien uutiskuvien julkaiseminen verkkojulkaisuissa. Digitaalikamerat, sähköposti ja kamerakännökät ovat mahdollistaneet mm. silminnäkijöiden onnettomuuspaikalta ottamien kuvien nopean välittämisen. Viestintäyritykset maksavat julkaisemistaan kuvista myös palkkiot.

**citizens' band radio** Eräissä maissa käytössä oleva lyhyen matkan tietyllä taajuusalueella toimiva kaksisuuntainen radioviestintäjärjestelmä. Kannettavan CB-radion kantavuus on pari kilometriä, autoon asennettuna kymmenkunta kilometriä ja kotiasemien parikymmentä kilometriä.

**city desk** Sanomalehden paikallis- tai kaupunki uutisten osasto.

**civic journalism** ks. kansalaisjournalismi

**classified** Luokittelut (pikku)ilmoitukset.

**click rate** ks. CRT

**clickstream** Yksittäisen verkkosivuston käyttötapa, sivuston paikat, joilla käyttäjä navigoi.

**click through** Siirtyminen verkkosivulla olevan bannerin ja muiden ilmoituspalkkien kautta mainostajan verkkosivuille.

**click wrap** Tietokoneohjelmien kauppaan liittyvä hiljainen sopimus, jonka mukaan ostaja pakkauksen avatessaan tai ohjelman asennusta jatkaessaan hyväksyy tuotteen tekijänoikeudelliset käyttöehdot.

**cliff hanger** 1) Varsinkin jatkuvajuonisissa tv-sarjoissa suosittu käytäntö päättää kukin jakso johonkin jännittävään ja dramaattiseen kiipelimäiseen loppukohtaukseen (so. sarjan sankarin tai hänen pelastettavansa roikkumiseen kuilun partaalla). Kohtauksen tarkoituksellisella avoimeksi jättämisellä on tarkoitus houkuttaa katsojia myös sarjan jatko-osille. 2) Juttu, jonka kertomien tapahtumien ratkaisu on vielä avoin.

**clip art** Piirto-ohjelmiin sisältyvät kuvat, piirrookset tai symbolit, joita voidaan käyttää omien julkaisujen kuvittamisessa.

**close-up** ks. kuvakoko

**cluster** Yhteistä aihepiiriä käsittelevien pienempien uutisten ryhmittely yhteisen uutisotsikon alle.

**CMC** (*computer mediated communication*) ks. tietokonevälitteinen viestintä

**cmymk** (*cyan, magenta, yellow, key*) Nelivärikuvien painamisessa käytettävät prosessivärit: syaaninsininen, magentanpunainen, keltainen ja musta.

**CNN-ilmiö** Näkemys, että globaali tv-toiminta muuttaa kansainvälisten suhteiden luonnetta ja vaikuttaa poliittisen toiminnan mediasoitumisen kautta kansalliseen ulkopoliittikkaan.

**CNN-journalismi** Varsinkin tv:n journalistinen muoto, jossa korostuvat reaaliaikaisuus ja hetkenkohtaisuus. Käytäntöä on kritisoitu siitä, että se kaventaa journalismin perinteistä portinvartijan roolia hyvin voimakkaasti, pelkäästään tv-kanavan avaamiseksi ja sulkemiseksi samalla kun journalistisen sisällön muotoileminen jätetään jutun kohteille itselleen. Asia nousi laajempaan keskusteluun Persianlahden sotatapahtumia (hyvin reaaliaikaisesti, tosin pääosin länsimaisesta näkökulmasta) raportoineen amerikkalaisen *Cable News Network* -televisioyhtiön toiminnan seurauksena.

**coalition journalism** ks. koalitiojournalismi

**cobweb site** Verkkosivusto, jota ei ole päivitetty pitkään aikaan.

**cocktail party effect** Ääniefekti, jossa yksittäinen puhuja kuullaan osana laajempaa puhuvaa ryhmää. Tehokeino perustuu kuuntelijan kykyyn poimia erilaisia yksittäisiä ääniä kuulemastaan äänimiljööstä.

**coffee table book** Selailtavaksi lukemisen sijasta tarkoitettu kuvakirja.

**comics** ks. sarjakuva

**comix** Aikuisille tarkoitettu seksisarjakuva (*ex-rated comics*).

**compact disc** ks. cd-levy

**complicity of users** Näkemys siitä, ettei mediayleisö halua tietää täyttä totuutta ongelmallisista tilanteista, kuten sodasta ja katastrofeista, mikä vastaavasti lisää toimittajien halukkuutta kerrottavien asioiden sensuroimiselle.

**composograph** ks. yhdistelmäkuva

**compuniation** Tutkimusalue, jossa mielenkiinnon kohteena on yhteiskunnan tietokoneistuminen ja sen vaikutukset informaation välitykseen ja viestintäsuhteisiin.

**computer communication** ks. compuniation

**continuity** Mediapanostusten tasainen jako ja jatkuvuus pidemmälle ajanjaksolle.

**cookie** ks. eväste

**copy** Mainostekstien suunnittelija.

**copy-cat crime** Matkittu rikos, jonka tekijä on saanut innoituksensa mediassa tapahtuneesta vastaavanlaisesta rikoksesta.

**copy desk** Uutistoimituksen alue, jossa toimitetaan ja otsikoidaan juttuja.

**copy editor** Journalisti, jonka tehtävänä on tarkistaa ja tarvittaessa korjailta julkaistavaksi tarkoitetun tekstin asiasisältöä ja esitysasua.

**copyright** ks. tekijänoikeus

**copywriter** Tekstiä ja otsikoita muotoileva mainostoimittaja.

**corman** Kekseliäästi pientä tuotantobudjettiaan hyödyntävä, mutta tyylitajultaan moitteeton halpaelokuva elokuvaohjaaja Roger Cormanin mukaan.

**counterfeit** Laiton kopio, joka tähtää mahdollisimman täydelliseen esikuvansa matkimiseen. Tarkoitus on hyötyä taloudellisesti lailliseen julkaisuun tai muuhun tekijänoikeudellisesti suojattuun tuotteeseen kohdistuvasta kiinnostuksesta kertomatta, että kyseessä on täysjäljitelmä ("*original copy!*").

**counter programming** Televisiotoiminnan suunnittelu siten, että rajattuja kohdeyleisöjä kiinnostavat ohjelmat sijoitetaan lähetettäväksi eri aikoina kuin kilpailevilla kanavilla.

**country club –journalism** Kriittinen näkemys siitä, että todellinen kilpailu on joukkoviestinnässä näennäistä johtuen median omistuksellisista tekijöistä ja journalistista työskentelyä koskevista yhdenmukaisista käsityksistä.

**correspondent** ks. kirjeenvaihtaja

**cousarie** Kevyesti käsitelty aihe.

**couch potato** ks. sohvaperuna

**coverage** Jonkin asian käsittely tiedotusvälineissä. Myös laajuus, jolla jostakin asiasta kerrotaan.

**CPT** (*cost per thousand*) Mainoskampanjan tai yksittäisen median hinta jaettuna tuhannella kontaktilla.

**cradle-to-grave** Laajoja universaaleja yleisöjä (lapsia, aikuisia, miehiä, naisia) kiinnostava tv-ohjelma.

**crash management** ks. kolarihoito

**crawl** Graafinen efekti, joka "matelee" pysty- tai vaakasuoraan tv:n kuvaruudussa yleensä

vasemmalta oikealle. Yleensä tarkoituksena on mainita esitettävän ohjelman tekijät tai välittää katsojille jotakin lähetykseen liittyvää ajankohtaista tietoa.

**crony journalism** Slangitermi uutistyyli, jossa toimittajaa ei käsittele lainkaan tai kritisoi vain lievästi jutun kohteena olevia ystäviään.

**cross-border** Usean maan alueelle ulottuva radio- tai televisiolähetys.

**cross-cutting** Toistuva vuorottelu useamman kohtauksen välillä elokuvassa. Tarkoituksena on synnyttää katsojassa vaikutelma kerrottavien tapahtumien samanaikaisuudesta.

**cross media** 1) Yksittäisen mediatuotteen markkinointi useilla eri markkinoilla ja vaihtelevissa yhteyksissä, esimerkiksi elokuvan markkinointi kirjojen, sarjakuvien, lelujen ja pelien kautta. 2) Saman mediatuotteen sekakäyttö eri välineissä. Tällaista on esimerkiksi juttu, jonka aihe on haettu jonkin toisen median sisällöstä (lehtijuttu televisiosarjasta tai sen mediapersoonasta), lehdessä julkaistun artikkelin jatkuminen verkkoversiona tai tv-sarjaan liittyvien tapahtumien seuraaminen verkossa. Tavoitteena on lisätä yleisön mediakulutusta yleisesti. Toiminnan voi nähdä eräänlaiseksi "sisällön kierrätykseksi". 3) Usean eri mainosmedian samanaikainen käyttö tarkoituksena että mainostaja tavoittaa eri kanavien kautta tehokkaasti haluamansa kohderyhmän.

**cross media ownership** Monimediakeskittyminen, jossa yhdellä omistajalla on hallussaan useita median toimialoja.

**cross-over media** Toimintatapa, jossa sisällön tai palvelun tuottaja siirtää tavoitehakuisesti kuluttajaa eri mediasta toiseen (esimerkiksi myyntitarkoituksessa).

**cross promotion** Mainonta tai sponsorointi, joka kohdistuu eri viestintäyritysten samojen toimialojen tuotteisiin. Tavoitteena on tukea yhteisen toimialan tuotantoa, esimerkiksi sanomalehdet kertovat sanomalehtien toiminnasta ja televisiokanavat televisiotoiminnasta.

**cross talk** Toimittajien välinen keskustelu tai haastattelu suorassa radio- tai tv-lähetyksessä joko ristiin puhuen tai samassa kuvassa, esimerkiksi ankkurin ja uutisen tapahtumapaikalta raportoivan toimittajan välillä.

**crusading journalism** ks. ristiretkeläisjournalismi

**CRT** (*click through rate*) Verkkomainonnassa käytettävä mittausluku, joka kertoo kuinka suuri osuus mainoksen nähneistä käyttäjistä on painanut sen linkkiä.

**cub** Aloitteleva toimittaja.

**cume** (*cumulative audience*) Televisioyleisön mittaus tietyn lähetysajanjakson aikana.

**curtainraiser** ks. ennakkojuttu

**cutline** Lehtikuvaa selventävä tai selittävä materiaali.

**cut throat** Studio-ohjaajan "kurkkua leikkaava" käsimerkki suorassa lähetyksessä uutisankkurille tai juontajalle esityksen välittömästi lopettamista.

**cyperfobia** Sairaalloinen tietokoneiden ja informaatioteknologian pelko.

**cyberavaruus** ks. verkkoavaruus